

S. O. ZEDERBAUMILLE ¹⁰⁹

Äsken juuri saimme kirjeen, jossa esitetään Pahomin veljen, Jablotshkovin ja Bruskovin suunnitelma. Emme voi salata, että emme voi millään hyväksyä tämän suunnitelman ainuttakaan osaa (joskin ensimmäisestä osasta vielä voitaisiin väitellä), ja suunnitelma suorastaan hämmästytti meitä, erikoisesti toinen osa: 1) kaikkien on siirryttävä Pietariin, 2) perustettava „Iskran” Venäjän-järjestön paikallislehti. Olemme niin tyrmistyneitä, että pyydämme etukäteen anteeksi, jos allaseuraavaan sattuu pujahtamaan jokin liian jyrkkä sana.

Se on jotain uskomatonta! Kokonainen vuosi on ponnisteltu epätoivon vimmallalla ja vasta alettu koota tätä valtavaa ja päivän polttavinta tehtävää varten tarvittavaa johtajain ja järjestäjain esikuntaa Venäjällä (tämä esikunta on vielä hirveän pieni, sillä mainittujen kolmen henkilön lisäksi meillä on vain 2—3 henkeä, mutta yleisvenäläistä lehteä varten tarvitaan useita kymmeniä tällaisia energisiä avustajia, jotka *eivät ole ainoastaan* kirjallisia avustajia), ja nyt sitten pitäisi yhtäkkiä lyödä hajalle koko temppele ja palata takaisin entiseen näpertelyyn! En voi edes kuvitellaakaan pahempaa „Iskran” itsemurhataktiikkaa! Nykyään ilmestyvän „Juzhnyi Rabotshin” ¹¹⁰ tapaisen paikallislehden perustaminen merkitsisi, että taas alettaisiin käyttää tavattoman paljon varoja ja väkeä lehden toimitukseen, teknilliseen puoleen, ekspeditions y.m. ja minkä vuoksi? Senkö vuoksi, että saataisiin julkaistua viisi numeroa puolessatoista vuodessa! Eikä tuo lehti saa sitä nyt aikaan millään puolessatoista vuodessa, sillä „Juzhnyi Rabotshila” oli se etuisuus, että sen perusti jo täysin muotoutunut

Komitea, s.o. kokonainen täyteen kukoistukseensa vartunut järjestö. Teitä on toistaiseksi vain kolme. Senkö vuoksi, että jälleen ryhdyttäisiin edistämään näpertelyä, nurkkakuntaista ahdaskatseisuutta ja koko Venäjän sosialidemokraattisen liikkeen asemesta jotain Poshehonjen* sosialidemokraattista liikettä, vaikka pitäisi taistella sitä ahdasmielisyyttä vastaan, mikä panee pietarilaisen unohdamaan Moskovan asiat, moskovalaisen Pietarin asiat ja kieviläisen kaiken muun paitsi Kieviä, ja vaikka väkeä pitäisi totuttaa (heitä täytyy totuttaa vuosikausia, jos aiomme luoda poliittisen puolueen nimen ansainneen puolueen) hoitamaan yleisvenäläistä yritystä,— se ei olisi mitään muuta kuin poshehonjelaisuutta, se ei voisi olla mitään muuta. Kokemuksesta olemme tulleet näkemään, miten vähän meillä on voimia todella poliittisen lehden luomista varten, miten vähän on avustajia, reporttereja, vähän ihmisiä, joilla olisi poliittisia tuttavuuksia, miten vähän on käytännöllisiä teknillisen puolen ja ekspedition tuntijoita.

Heitä on *vähän* koko Venäjää varten, ja me alkaisimme hajotella heitä ja luopuisimme uuden paikallisyrittymisen perustamisen nimessä yleisvenäläisestä yrityksestä, joka on saatu jo pystyyn ja kaipaa kaikinpuolista tukea. Parhaassa tapauksessa, siinä tapauksessa, että tämän uuden suunnitelman osaksi tulisi loistava menestys, se johtaisi tyypiltään venäläisen sosialidemokratian mataloittamiseen, sen poliittisen merkityksen mataloittamiseen, koska poliittista „paikallis”-lehteä ei voi olla, sillä paikallislehdessä yleispoliittinen osasto joutuu aina kärsimään. Te kirjoitatte: „joukkojen” äänenkannattajia. Emme kerta kaikkiaan jaksakaan käsittää, mikä sellainen otus on. Vai onko Pahomin velikin alkanut jo ajatella, että täytyy siirtyä alemmaksi, valveutuneiden keskuudesta joukkojen keskuuteen, kirjoittaa yksinkertaisemmin ja välittömämmin elämästä?? Onko tarkoituksemme tosiaan lähentyä „joukkoja” eikä nostaa nämä jo liikehtimään alkaneet joukot järjestyneen poliittisen liikkeen tasalle? Emmekö me saa kirjeitä tehtailta, mutta onko meillä poliittisia paljastuksia, poliitti-

* Poshehonje — tsaarivallan aikaisen Venäjän ujestikaupunki. M. J. Saltykov-Shtshedrinin „Посехонская старина” („Poshehonjen muinaisuus”) nimisen teoksen ilmestyttyä Poshehonje-sanaa alettiin käyttää yleensä tarkoittamaan takapajuista syrjäseutua. *Suom.*

sia tietoja ja poliittisia *yleistyksiä*? Ja nyt pitäisi pirstoa yhteinen yritys paikallisyrityksiksi poliittisten *yleistystemme* laajentamiseksi ja syventämiseksi! Ja paikallislehtisuunnitelmallaan he väistämättömästi mataloittavat yritystämme paitsi poliittisesti myös teknillisesti. *Yhdistämällä* kaikki voimat palvelemaan „Iskraa” voimme saada pystyyn (vuotuinen kokemus on sen nyt jo *todistanut*) kerran kuukaudessa ilmestyvän lehden, jonka aineisto olisi todella poliittista, mutta puheen ollen paikallislehdestä nyt ei voida ajatella edes neljää numeroa vuodessa. Ellei poukkoilla malttamattomina suunnitelmasta toiseen eikä säikähdetä tilapäisiä vastoinkäymisiä eikä yleisvenäläisen yrityksen hidasta kasvua, niin puolen vuoden tai vuoden kuluttua olisi täysin mahdollista saada lehti ilmestymään kerran kahdessa viikossa (jota me jo tarmokkaasti suunnittelemme). Tietysti me oletamme, että Pahomin veli, Jablotshkov ja Bruskov ovat yhä entisellä linjalla, että he hyväksyvät sekä „Iskran” suunnan että järjestösuunnitelman, mutta jos heidän kantansa näissä asioissa on muuttunut, niin se on tietysti aivan toinen juttu. Yleensä olemme kerrassaan ymmällä, minkä vuoksi mainitut henkilöt ovat alkaneet epäillä tuota suunnitelmaa ja näin nopeasti? (sillä eiväthän he voi olla näkemättä, että uusi suunnitelma rikkoo vanhan). Kuljetuksenko vuoksi? Mutta mehän olemme tähän mennessä yrittäneet vasta *yhden kerran* järjestää oman tien eikä tämäkään yritys ole vielä täydelleen epäonnistunut, emmekä me saa vielä kahden emmekä kolmenkaan *epäonnistumisen* jälkeen jättää asiaa sikseen. Ehkä nämä henkilöt ovat alkaneet kallistua enemmän sille kannalle, että lehteä täytyisi julkaista Venäjällä eikä ulkomailla? Mutta hehän tietävät, että edellistä varten on tehty *kaikki*, mitä on voitu, ja kulutettu lähes 1.000 ruplaa, mutta toistaiseksi tuloksettomasti. On sanottava, että yleensä pidämme ehdottomasti vääränä ja vahingollisena jokaista, minkä tahansa alue- tai paikallislehden julkaisemishanketta „Iskran” Venäjän-järjestön taholta. „Iskran” järjestön olemassaolon tarkoituksena on tukea ja kehittää mainittua lehteä ja sitä tietä *liittää yhteen* puoluetta eikä *hajottaa* voimia, sillä niitä hajotetaan ilman tätäkin järjestöä enemmän kuin tarpeeksi. Mitä tulee kaikkien matkustamiseen Pietariin, sanomme vain, että meillä on hyvin vähän sellaisia työntekijöitä kuin P., B. ja Pahomin veli ja

heitä on varjeltava. Yleisen palon vaara on sata kertaa suurempi, silloin kun kaikki asuvat samassa paikassa. Jos heidän mielestään siellä ei yksi riitä (sen he siellä näkevät paremmin), niin ottakoot hänen lisäksi henkilön, joka vapautuu syksyllä (Pahomin veli), eivätkä molempia. Ja sitten vielä muistakoot, että niin turvallisuuden kannalta kuin yhdistämistyönkin kannalta on äärimmäisen toivottavaa vaihtaa aika ajoin asuinpaikkaa. Jos meidän vihdoinkin onnistuisi vallata haltuumme Pietarin Komitea, niin tietenkin se on pakotettava auttamaan kaksin käsin „Iskraa”, jotta tämä saataisiin ilmestymään tiheämmin, sekä taistelemaan kaikkia uusien näpertelyhenkisten lehtien perustamista vastaan. Näpertely on paljon pahempi vihollinen kuin „ekonomismi”, sillä ekonomismin syvimmat *elinjuuret* ovat syvän vakaumuksemme mukaan juuri näpertelyssä. Ja niin kauan kuin emme saa raivatuksi pois tätä näpertelyä emmekä hävitetyksi kaikkea luottamusta siihen, ei tule koskaan olemaan poliittista liikettä (ei ainoastaan sanallisesti, vaan tosiasiallisesti poliittista liikettä, t.s. sellaista liikettä, mikä vaikuttaisi suoraan hallitukseen ja valmistelisi yleistä rynnäkköä). Kun Pietariin ostettiin 400 kappaletta „Juzhnyi Rabotshi” lehteä, niin „Sotsialist” ryhmä¹¹¹ otti levittäääkseen „Iskraa” 1.000 kappaletta. Järjestäkööt tämän lehtimäärän levittämisen, järjestäkööt niin, että lehdessä olisi asiallinen Pietarin osasto (tarpeen vaatiessa julkaistaan erillinen liite), silloin tulee täytetyksi sama tehtävä, jonka vuoksi Teiltä jäivät huomauttamatta kaikki muut Pietarin valtaamiseen tähtäävät tehtävät. Katsomme tarpeelliseksi muistuttaa kaikkien „käytännönmiesten” olevan samaa mieltä siitä, ettei „Juzhnyi Rabotshi” ole työläisille sen helppotajuisempi kuin „Iskra”, joten sekin veruke raukeaa. Voimien ja varojen pirstominen on tyhmää ja rikollista. „Iskralla” ei ole rahaa, yksikään Venäjällä oleva asiamies ei hanki sille ropoakaan, mutta jokainen alkaa puuhata uusia yrityksiä, joihin tarvitaan taaskin varoja. Kaikki tämä todistaa, ettei olla kyllin johdonmukaisia. On oltava kärsivällisempiä: meidän suunnitelmamme avulla saamme aikaan sen, mihin olemme pyrkineet, vaikka se vaatisi paljonkin aikaa, kun taas „Rabotsheje Znamjan” surullisen kuuluisa kokemus näyttää, mitä tämän ehdotetun suunnitelman toteuttamiselta voidaan odottaa. Tuttavamme ryhtyivät toteuttamaan

suunnitelmaansa niin kovalla kiireellä, että Jablotshkov matkusti vastoin sopimusta Pietariin, jättäen Odessan, missä meillä täytyy olla ehdottomasti oma asiamies. Vaadimme, että uusi suunnitelma hylätään. Ellei perustelumme tunnu vakuuttavalta, lykättäköön kaikki uudet suunnitelmat edustajakokoukseemme saakka, jonka tarpeen vaatiessa kutsumme koolle, kun saamme asian kutakuinkin kuntoon. Mitä helppotajuiseen kirjallisuuteen tulee, niin tarkoituksihan on laajentaa kansantajuisten kirjasten julkaisemista. Tämä kirje ilmaisee paitsi meidän, myös „Työn vapautus” ryhmän kannan.

*Kirjoitettu v. 1901
heinäkuun jälkipuoliskolla
Lähetetty Münchenistä Vilnoon
Julkaistu ensi kerran v. 1925*

*Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen
mukaan*